

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

In concursu propriarum forturiarum cum vita privati.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

num commune preferendum est speciali, & pars exponenda est ob conservationem totius. Et paulò post: quod dictum est de Reip. dicendum est de Principe, seu alia persona Reip. necessaria, si verè necessaria est: quia id ipsum est Reip. providere. Sic Suarez Valentia, &c. Hæc Castro Pal.

In concursu honoris, & fortunarum Privati, & Boni Reipublicæ.

6. Difficultas est tertia, Cum certum sit, si concurrant, bonum notabile Reip. & bonum non notabile meum: illud debere præponi, non verò meum, quia hic maxime valet illud: *Totum est preferendum parti*, Difficultas, inquam, est, si ob bonum aliquod notabile Reip. sit necesse me non quidem vitam de hac enim dictum est num. precedenti) debere amittere; sed omnes meas fortunas, vel omnem meum honorem, An obliget hæc amittere, ut illi bono notabili succurram bonum notabile dico; nam quid ob conservationem absolutam totius Civitatis, seu Reipub. dicam num. sequenti. Respondeo. Puto me non obligari. Ita colligo ex S. Thom. Coninch. Valent. Suar. aliisque allatis à Castro Pal. 1. 1. d. 1. charit. p. 9. n. 9. in simili. Ius enim conservandi propriam vitam, & ea, quæ vitæ sunt maxime necessaria; est admodum naturale, ut hinc excuset à procurando ejusmodi bono, quamvis notabili Reip.

7. Sed quid pro bono absoluto, seu conservatione totius Reipub. Respondeo: Vel possumus loqui, quando, cum amissione mei honoris illam conservaturus sum: Vel quando cum amissione meorum omnium fortunarum.

Quoad honorem, distinguendum cenfeo, Si enim modicum dedecus, nec multum excedens sustinendum mihi sit, teneor illud pro publici boni conservatione tolerare; nam ad id minus potest ratio ducta ex bono communi: At si agatur de magna honoris jactura apud ingeniosos cum plus ea timeatur, quam mors; videtur tunc habere locum doctrina Joannis Sanchez modò allata; sicut enim per ipsum non obligor vitam, sic nec honorem vitæ apud me æstimabiliorem prodigere: sed contendet omnino Castro Palaeus cum communis suam doctrinam locum habere, ut modò num. 8. videmus.

8. Non dissimili distinctione uterem in casu, quo tuæ fortunæ essent necessariae ad vitam, seu conservationem Reip. Si enim ita depauperandus esses, ut vitæ necessaria tibi esse defutura; diceret Ioan. Sanchez, non obligari: quia sic æquivalenter, & moraliter vitam profunderes. Sed obligari affirmabit cum communi sententia Castro Palaeus num. eodem & allatus. Quod si non esses hoc modo depauperandus, obligaberis ob dictam conservationem Reipub. ut omnes fateamur; quia tunc id poscit bonum commune.

In concursu propriarum fortunarum cum vitæ privati.

9. Verum ob conservationem vitæ alicujus privati, quoad expendenda bona temporalia, quid dicendum? Respondeo, esse non absimili distinctione utendum, cum Coninch. d. 27. de charit. d. 8. à n. 134. in extrema vitæ privati necessitate obligaris aliqua saltem superflua; immò & aliqua convenientia tuo statui expendere, si sic occurrere possis. Ubi enim Charitas vitæ proximi vrget; si hic, agitur de bonis tibi non admodum necessariis, non urget?

10. At ea expendere, quæ sunt tuo statui ita necessaria, ut iis amissis, ab eo notabiliter cadere debeas, ut si ex notabili Artificem, ex artifice mendicum te fieri oporteat, non obligaris, Ratio est, quia non teneris arctius vitam tuam conservare, quam proximi; sed tuam non obligaris sic conservare: non enim teneris, v.g. ad sanitatem recuperandam, omnes tuas fortunas expendere, ita ut omnino miser reddaris, quia id moraliter mosi æquiparatur. Ergo nec alienam. Addit. Castro Pal. 1. 1. d. 2. part. 2. num. 6. utilius Reip. esse, nobilem retinere suum

statum, quam privatum pauperem mortem appetere.

11. Dixi n. 9. (aliqua saltem superflua) nam nec obligare possum vitæ, magnam summam expendere, v. g. trium aureorum millia ob vitam privati conservandam etiam si iis expensis à suo statu cessurus non esset; nec pro privato infirmo extraordinaria medicamenta, Medicosque magnis sumptibus advocare, ex Coninch. ibid. n. 145. solum enim ordinariis mediis non verò extraordinariis succurrere proximo charitas jubet; esto, etiam id, ut quid perfectius, consulat.

Dum ergo Syraculis, Urbe toto Orbe clara, humanis litteris juvenes olim imbuere, incidit in manus famosi cujusdam Grassatoris, filius hominibus prædivitis, quem impius latro se omnino velle interficere per occultos Nuntios Patri minatus est, nisi lex aureorum millibus, condito die, missis, filij mortem redimeret, & ille quidem paterno amore redemit: sed in Conscientia ad quid obligatus fuisset ejusmodi Pater, qui ex similibus ejusdem latronis commissis sceleribus, cerò moraliter sciebat, cum minas fore factis comprobaturum? Si de alio, quam parente ageretur, ad nihil obligarem, cum Castro Pal. 1. 1. d. 8. quia ex dictis, neminem obligavius, magnis sumptibus vitam proximi custodire: nunc verò, cum sermo sit de Patre (& quid, si ipse Pater in simili vitæ discrimine versaretur, pecuniæque à divite filio exproberetur?) difficilior est resolutio. Equidem hæc uter distinctione. Si ea summa demi potest ex superfluis, vel solum statui convenientibus, obligarem Patrem, filijque; Si debent demi ex necessariis, ita ut, vel omnino depauperandi, vel admodum notabiliter à suo statu dimoventi essent, neutrum obligarem.

Ratio prioris dicti est, quia aliquid plus invicem sibi debent pater, & filius, quam alij. Quare licet alios non obligaverimus num. 12. tamen hos tam conjunctos, ubi agitur de superfluis, obligare valde est consentaneum. Ratio posterioris dicti est illa, quam hoc num. 11. dixi: ea enim, ut consideranti patebit, etiam hunc casum probat. Et nihilominus priorem dicti patrem non tantquam omnino certum affirmo; siquidem ratio, cur nemo sit cogendus multam summam expendere etiam de superfluis pro vitæ proximi (ut modò innui), & solius asserunt Castro Pal. loc. cit. n. 7. & 8. & Coninch. d. n. 145. videtur item probare de vitæ patris, vel filij, immò etiam de propria.

12. Ex prædictis una mihi dubitatio nondum est mente sublata. Diximus, non obligari quæpiam magnam pecuniæ summam expendere pro vitæ proximi, idque propter duas rationes num. 10. allatas; unde, per appositam consequentiam, infert Castro Palaeus rom. 1. 1. d. 2. p. 9. n. 7. In extrema necessitate non posse hominem, pro sua vitæ conservanda, rem valde pretiosam à divite surripere, quia scilicet non tenetur tunc divites, ut dictum est, magnam summam dare. Diximus item ex firmo omnium consensu, in extrema necessitate omnia esse communia. Ex his ecce dubitatio: Si omnia tunc sunt communia; ergo, & res pretiosæ; ergo & divitiæ, quatuor millia aureorum? ergo, dummodo non concitatur dives in æqualem necessitatem, vel in valde gravem, quia hæc æquivaleret extremæ, id quod n. 15. advertimus; poterit extremè indigens ea ab ipso sumere tanquam communia. Vide infra, §. 4. num. 4. ubi afferretur idem Castro Palaeus qui concedit ex Molina Christianum, ob metum mortis, posse in classibus Turcarum diripere bona Christianorum omnia; cur igitur hic negat? Neque obstant duæ illæ rationes n. 10. allatæ: quarum prima est, quod sicuti non obligaris tuam vitam tot sumptibus, totque medicamentis extraordinariis custodire; sic potes non servare alienam. Secunda est, quia utilius est Reip. Nobilem conservare suum statum, quam privatum vitam finire. Non obstant, inquam: nam ad primam responderi potest modo mox dicendo num. 15. sine, nimirum hominem in hoc posse credere juri suo, non autem juri alterius. Ad secundam, negando propter tam parvam utilitatem Reipub. amitti

rix suæ à privato; & sanè hic aptari potest dictum
 de bonis Sanchez §. 2. n. 178. asserendum Hos Docto-
 res non ipsi non facient, Aliis nimis rigida præcipere.
 Alii probabiliter faciunt, posse extempore indigentem
 largire modo dicto pretiosa; & consequenter, ex
 his opinionibus vi debere ad divitem eargi. Sed quia
 contraria opinio, ut vidimus; probabilis est, ideo pote-
 rit istum casu sequi, & illa non tradere. Nec datur bel-
 lus inter ex utraque parte absolute, sed ex vi diversa-
 rum opinionum probabilium, quod non esse inconve-
 niens docemus.

concurſu propriarum fortunarum cum neceſſitate tempo-
li Proximi. Vbi, De Eleemoſyna.

17 Denique difficultas est quarta; An extra necessi-
tatem extremam tua bona pro privato effundere ali-
quando, seu dare in eleemosynam teneatis: nam pro pu-
blici dicitur num. 6.

Adverte primò, necessitatem in temporalibus aliam esse extremam, aliam gravem, aliam communem. Extrema necessitas est ea, qua proximos tuo auxilio indiget, ut beati mortui, vel malum mortis simile incurrit, nec alibi adhibere possit, vel velit. Cum dicatur (ne beati mortui) intelligatur, ait Ledesma 2. p. 4. q. 1. ar. 3. ita et in una hyeme, vel in uno vero mortuus sit: et non solum 3. de just. 3. ar. 4. alii licet longè quæ sit, imò, sit siccò mortuus, nisi succurratur, adhuc esse in extrema necessitate. Dicitur autem et (Mortui simile) quia non solum qui mortuus sit, eum, sed qui cetero indiget sit mortuum incurrabilem, vel amissionem aliquo membri principalis, vel sensus corporis, esse in extrema necessitate, docent merito Bannes, & Angelus et Sanchez. L. conf. c. 5. d. 2. ar. 6.

Gravis est, quæ hominem constituit non in certo :
sed in gravi periculo morbi incurabilis, vel morbi gra-
vis, vel abbreviationis vitæ vel depenitatis injustæ : vel
cunctis nobilitatis à suo statu denique vel ejusdemque
mali gravis : Periculum non lucranti magnam famam,
vel magnam viam pecunie, vel non acquirendi nobili-
tatem vitæ statim, non est gravis necessitas, quia hæc
non est jactura, sed acquisitio majoris boni : Nora au-
tem hanc gravem necessitatem habere plures gradus :
veluti majora, vel minorâ fuisse, intra latitudinem gra-
vitatæ prædicta mala.

Communis est, quā homines communiter; non de
cedendo notabiliter à suo statu laborant; & ut patienter
quādam morali sollicitudine succutari ab eodem patiente
possit. Unde vides pauperem, qui mendicare solet, non
esse, nisi in communi necessitate, nam vivendū non
decidit à suo statu; immo in illo persistit. Non ita dic
possit de eo qui alias est honeste cōditionis, huius
tamen, et periculum incidendi in mendicitatem, gravi
tūm vero malum est.

14. Adverte secundò, bona temporalia: Alia esse tibi necessaria ad vitam propriam, tuorumque sustentationem: Alia ad statum tuum decenter conservandum: Alia, quæ nec vite, nec statui sunt necessaria, quæ superflua vocantur. Quoniam verò aliqui contendunt probabiliter, quæ sunt necessaria ad acquirendum meliorem statum, non esse superflua: Sic Granadus 2. 2. *conv. s. 11. d. 1. scilicet 4. n. 18.* lege Oration. de Lugo in *respons. lib. 5. d. 11.* (quævis aliqui Lora 2. 1. *scilicet 3. d. 39. memb. 1. n. 7. id negent*) Iacò raro quis, in hac sententia, dicitur habere bona superflua. His positis.

11. Respon. 1° ad quartam hanc difficultatem pro-
ponit: Aliquos docere præter externam, de qua ha-
bit præcedentibus difficultatibus est disputatum, nunquam
autem ad gravem ad commune necessitatem proximi
utendum, obligari Fidelem suum auxilium adhibere.
In Bonac. tom. 1. d. 3. cap. 1. Decal. 1. præcep. q. 4. p. 6. a. n. 6.
alique plures apud Valsq. Azor. Coninch. cit. ad Castr.
tom. 1. n. 6. d. 2. p. 2. n. 10. consilium id esse ajunt, non præ-
ceptum: si quis ipsemet Fidelis potest ob Dei amo-
rem.

Par. II. S. II. Quando

This image shows a blank, aged, cream-colored page, likely an endpaper or flyleaf of a book. The paper has a slightly textured appearance with some minor discoloration and small dark spots, characteristic of old paper. The right edge of the page is slightly curved, indicating it is part of a bound volume.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN
